Henrik Stubkjærs prædiken palmesøndag

Taler
Henrik Stubkjær
Biskop over Viborg Stift

Dato
10. april 2022

Der var krig i Europa. Store dele af byerne i det centrale Europa var lagt i ruiner. Og få år efter krigens afslutningen samledes alle verdens lutherske kirker i København, for at drøfte, hvordan de 100.000 vis af mennesker, som var drevet på flugt kunne hjælpes. Flygtningene manglede alt! Mad, tøj, tag over hovedet. Og derfor henvendte mange sig til kirkerne i de sønderbombede byer og lande. I forventningen om, at bankede man på kirkens dør, ville man få hjælp.

Men kirkerne og menighederne var også bombet sønder og sammen, og kunne ikke løfte opgaven. Det så flere af kirkerne fra lande, som ikke var så påvirkede af 1. verdenskrig. Og derfor mødtes de i København i 1922. OG udkommet af mødet blev, at man besluttede, at kirkerne i de lande, som ikke var så ramte af 1. verdenskrig – inklusive Danmark - skulle oprette hjælpekomiteer der skulle samle penge ind til kirkerne i Europa, så de kunne hjælpe deres befolkninger i deres nød. Det blev starten på Folkekirkens Nødhjælp. Man troede dengang, at indsatsen ville vare ca. 2 – 3 år.

I år fejrer vi så Folkekirkens Nødhjælps 100-års jubilæum. For opgaven med at hjælpe mennesker i nød, var ikke løst på 2 – 3 år. Tværtimod. Nye konflikter kom til, og naturkatastrofer ramte og fattigdommen koster stadig tusindvis af liv. Så hjælpearbejdet bredte sig til hele verden. Der var flygtninge fra Ungarn i 1956, der var de fordrevne og i Biafra i 82, og ofret for tsunamien i det indiske ocean, og den kasteløse indiske kvinde blev støttet i sin kamp for basale menneskerettigheder – bl.a. det at få sit barn i skole , den palæstinensiske olivenbonde, der lever under besættelse, fik støtte og hjælp til at forsørge familien, og bonden i det sydlige Etiopien, som mistede alt sit kvæg pga. menneskeskabte klimaforandringer, fik vand i tanke og mad i sække, og samtidig satte man pres på politikerne for at finde en effektiv og retfærdig klimaaftale. Og nu er det så flygtningen fra krigen i Ukraine, som modtager humanitær bistand.

For i dag holder vi 100-års jubilæum i en situation der minder om dengang, Folkekirkens Nødhjælp blev stiftet. Vi har igen krig i Europa. En bestialsk krig, hvor civile er blevet målet for bomber og missiler, og hvor millioner af mennesker lige nu er drevet på flugt. Familier bliver skilt, civile bliver dræbt, og frygten og hadet sænker sig over os.

Og kirkens nødhjælpsindsats er den samme dengang som nu. At hjælpe de nødstedte med mad, tøj, medicin og beskyttelse. Og det er at tage afstand fra krigens rædsler og kalde på forsoning og fred.

Eller sagt på en anden måde: Det er at kalde på handling og på håb.

At NATO-lande m.fl. i den aktuelle situation forsyner Ukraine med våben og andre teknologier kan være afgørende for, at Ukraine kan bevare deres frihed og selvstændighed som land.

Men det kan aldrig blive kirkens opgave. Kirkens opgave er at yde humanitær hjælp og at forkynde fred og forsoning, hvilket Folkekirkens Nødhjælp til stadighed er blevet mindet om gennem det tætte bånd til nu afdøde ærkebiskop Desmond Tutu, som aldrig forsømte nogen lejlighed til at fordømme uligheden, undertrykkelsen, volden og den rige verdens grådighed, samtidig med at han understregede næstekærligheden og forsoningen som eneste mulighed for en global forandret og bedre verden.

OG spurgte man ham om, hvordan det skulle ske, svarede han blot: ”Har De prøvet med bøn”. For gennem bønnen fik han kraften til at handle!

I 100 år har Folkekirkens Nødhjælp som folkekirkens diakonale internationale arm arbejdet i verdens brændpunkter for at hjælpe mennesker i nød. En hjælp som har sin begrundelse i et kristent livs- og menneskesyn: At hvert eneste menneske er Gudsskabt – unikt og uendelig værdifulgt, og at hvert eneste menneske er Guds, villet og elsket. Og da kærlighedens væsen er at ville deles, så betyder det, at vi gennem Guds kærlighed alle er overgivet til hinanden, og at troens svar er, at give denne kærlighed videre til dem, som har behov.

Deri består kærligheden. Ikke i at vi har elsket Gud, men i at han har elsket os. Og når Gud har elsket os, skylder vi også at elske hinanden.

Og denne kærlighed vil ikke blot deles i ord – nej, den ægte kærlighed viser sig i handling. Og med handlingen fødes **håbet**. Som Poul Hartling sagde det da han var FN-flygtninge- højkommissær: I nødhjælps arbejdet med flygtninge kan vi tillade os at lade vores blik zoome ind – zoome så meget ind, at vi kun ser det enkelte menneske, vi står overfor, og for dette menneske kan vores lille hjælp betyde forskellen mellem liv og død. Og tør vi at zoome ind på de enkelte mennesker, så vil vi også få øje på de mange små glimt af håb midt i alt det, som synes håbløst"!

Eller som Lisbeth Smedegaard Andersen så flot skriver det i jubilæumssalmen:

Det (håbet) skinner i mørket,

vil gribes

og blive til hjælp der når frem

til steder hvor mennesker

håber

at nogen vil håbe for dem

og bedst som du tænker der

ingenting er

så vokser det

håbet

så vokser det dér.

Vi fejrer i dag Folkekirkens Nødhjælps jubilæum på Palmesøndag, altså her på tærsklen til påskeugen, hvor håbet for alvor fæster rod.

Vi mødes af beretningen om Jesu andet besøg hos Maria og Martha og Lazarus og Jesu indtog i Jerusalem – en beretning, der rummer både håb og handling:

Vi møder Marie, der handler ved at salve Jesu fødder som en taknemmelighedshandling over, at Jesus kort for inden havde opvakt hendes bror Lazarus fra de døde. Men denne salvning bliver også et forvarsel på, hvad der vil ske i den kommende uge – et forvarsel på Jesu død og begravelse, hvor olie igen vil blive udgydt på hans krop og et forvarsel, på Jesu opstandelse og hans ophøjelse til den himmelske konge, hvor en kongekroning også blev fulgt af en salvning – deri ligger håbet!

Og vi møder Judas, som forarget spørger om olien ikke kunne være solgt, så penge kunne gives til de fattige? - et forvarsel om, at Jesu selvhengivelse i påsken – vil blive rakt videre til os i menigheden i sendelsen ud i omsorg for de fattige, de nødlidende, de sultne, og nøgne, de fremmede og de tørstige! Handlinger, der i sig bærer håbet!

Og vi møder folkets handling, da de skærer palmegrene af træerne og lægger dem på vejen, Jesus skal ride på. Det er handlinger, som er drevet af håb – håb om, at han skal blive den nye jordiske konge, som skal befri folket fra den romerske besættelsesmagt.

En stridskonge ville ride på en stridshest.

Men Jesus vælger et æselføl – en bevidst handling, der henter sit indhold hos profeten Zakarias, der netop profeterer om fredskongen, der skal komme ridende på et æsel.

Folkets handling bliver dermed et forvarsel om en endnu større befrielse – en befrielse fra vores indkrogethed i os selv – altså fra synden, og en befrielse fra gerningsretfærdighedens og præstationens åg – en befrielse fra hele tiden at betragte os selv – om vi nu er gode nok. Til at se op og der få øje på vores medmenneske og forbundetheden mellem os.

Palmesøndags beretning om Jesu indtog i Jerusalem er en beretning om Jesu komme til sin bestemmelse.

Denne beretning er den eneste bibeltekst, som forekommer to gange i kirkeåret. Vi mødes også af denne beretning, 1. søndag i advent.

I begge tilfælde handler det om en fejring af Jesu komme.

I dag er det Jesu komme til Jerusalem – hans vej imod påskens begivenheder, hvor hans bestemmelse som Guds søn bliver udfoldet i handling og håb.

Og på 1. søndag i advent er det Jesu komme til jord i barnet i Betlehem, altså Guds inkarnation, der ligeledes viser os Gud som den handlende Gud, der elsker verden så højt, at han ikke kunne leve med den afgrund, der var blevet mellem ham som skaber og os som skabning, og derfor vælger at bygge bro over afgrunden ved i sin søn at komme os helt nær, og tage verdens dagsorden på sig.

Og Dr. Teol. Anna Marie Aagaard, som har været en stor inspirationskilde for Folkekirkens Nødhjælp, har føjet endnu et "Jesu komme" til dagens prædiketekst, idet hun henviser til ordene: "Velsignet være han som kommer i Herrens navn" og folkets svar: "Hosianna!" Ord, som vi igen om lidt skal høre i nadverritualet. Med disse ord henviser teksten også til Jesu nadverindstiftelse – og dermed til Jesu stadige kommen til os med tilgivelse og sendelse i kærlighed.

Altså handler Palmesøndags prædiketekst både om Kristi komme til verden, til stalden i Betlehem, og Kristi komme til korsfæstelsen, døden og opstandelsen i Jerusalem, og til den korsfæstede og opstandnes komme til den kristne menighed – hver søndag i nadverens brød og vin.

Indtogstekstens betydning ligger altså ikke i en fjern begivenhed, men den ligger foran teksten i Kristi fortsatte komme til verden, og til os i dag til trøst og til håb, der sender ud i handling.

Og på baggrund af dette evangelium fejrer vi i dag 100-års jubilæum for en organisation, hvis motto er: "Vi tror på et liv før døden" og som derfor har insisteret på, at hvert eneste menneske rummer en gudbilledlighed, og er skabt til et liv i værdighed – at opstandelsen ikke alene er noget kommende – men også er noget nutidigt, som sætter sig igennem der, hvor håbet får lov at spire.

På dette evangeliets nærvær har Folkekirkens Nødhjælp handlet og spredt håb. Reddet liv og skabt nye livsmuligheder for millioner af mennesker .

Og samtidig fejrer vi også i dag Palmesøndag, og bliver dermed sendt påsken i møde med håb.

Og spørger du mig så om håbet – hvad er det?

Ja, så må svaret være, at det er kommet fra Gud engang

En længsel i solmørke hjerter Mod handling og tale og sang

Og bedst som du tænker det ingenting er,

Så synger det Håbet
– så synger det her!

Må Guds velsignelse fortsat være med medarbejdere og alle, som bliver mødt af Folkekirkens Nødhjælp rundt i verdens brændpunkter, og må vi alle fortsat få åbnet vore øjne for verdens nød og få viljen til at hjælpe.

Hjertelig tillykke med jubilæet. Amen.

Kilde
Manuskript modtaget fra taler

Kildetype
Digitalt manuskript

Tags
Anden tekstrække, Palmesøndag, Prædiken, Prædikener fra 2000-tallet

URl
https://www.dansketaler.dk/tale/henrik-stubkjaers-praediken-palmesoendag-2022